

Innst. S. nr. 183

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Dokument nr. 8:43 (2007-2008)

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Øyvind Korsberg og Kåre Fostervold om tiltak for å redusere landbruksbyråkratiet

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Bakgrunn

Det har blitt hevdet av uavhengige aktører, som for eksempel media og academia, at landbruksbyråkratiet er betydelig og at lite gjøres for å redusere det. Enkelte aktører har hevdet at byråkratiet kan utgjøre opp mot 10 000 årsverk. Dersom dette er riktig, må det etter forslagsstillernes oppfatning iverksettes betydelige tiltak for å redusere dette. For den enkelte næringsdrivende innebærer dagens system at deler av verdiskapingen må benyttes til unødvendig bruk av tid på kontakt med byråkratiet, for eksempel gjennom et stort skjemavelde. Byråkrati reduserer også næringsens evne til innovasjon og omstilling, faktorer som er svært viktige for dagens landbruk, som vil møte store utfordringer i årene som kommer.

De uttalelser som er gjengitt i dokumentet, tyder på at det er vilje til å redusere landbruksbyråkratiet, men Stortinget har så langt i denne stortingsperioden ikke fått noen indikasjoner på at Regjeringen virkelig har tatt tak i dette. Derfor er det nå viktig at det blir satt fokus på saken, slik at verdiskapingen kan legges igjen i landbruket og ikke i byråkratiet. En klar strategi for hvordan dette skal gjennomføres bør legges frem i forbindelse med jordbruksoppgjøret våren 2008, slik at det samtidig kan synliggjøres hvilke

reduserte kostnader landbruket vil få ved et redusert byråkrati.

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

"I

Stortinget ber Regjeringen konkretisere omfanget av landbruksbyråkratiet i en redegjørelse til Stortinget.

II

Stortinget ber Regjeringen ved fremleggelsen av jordbruksoppgjøret for 2008 komme med en strategi for avbyråkratisering av landbruket, slik at aktørene i landbruket får full næringsfrihet."

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunvor Eldegard, Sigrun Eng, Steinar Gullvåg, Sigvald Oppbøen Hansen og Arne L. Haugen, fra Fremskrittspartiet, Hans Frode Kielland Asmyhr, Kåre Fostervold og Øyvind Korsberg, fra Høyre, Torbjørn Hansen og Elisabeth Røbekk Nørve, fra Sosialistisk Venstreparti, Inge Ryan, fra Kristelig Folkeparti, Ingebrigt S. Sørfohn, fra Senterpartiet, lederen Ola Borten Moe, og fra Venstre, Leif Helge Kongshaug, viser til forslaget fra Hans Frode Kielland Asmyhr, Øyvind Korsberg og Kåre Fostervold om tiltak for å redusere landbruksbyråkratiet. I forslaget etterlyses det en konkretisering av omfanget av landbruksbyråkratiet i en redegjørelse til Stortinget, og at Regjeringen ved fremleggelsen av jordbruksoppgjøret for 2008 bes legge frem en strategi for avbyråkratisering av landbruket.

Komiteen viser til svarbrev fra statsråd Terje Riis-Johansen, datert 11. februar 2008 (vedlagt). I brevet beskriver statsråden landbrukssektoren generelt og målsettingene for denne og hvilke roller landbruket spiller på ulike felt i samfunnet.

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at sjølv om det har vore gjennomført store organisatoriske endringar og effektiviseringar av landbruksadministrasjonen dei seinare åra, så er det framleis ei utfordring å leggje til rette for ei meir effektiv landbruks- og matforvaltning, som har fokus på brukarretting, openheit, kvalitet og medverknad. Dette er ei uttrykt målsetting frå Regjeringa, noko som mellom anna framgår av St.prp. nr. 1 (2007-2008) frå Landbruks- og matdepartementet.

Fleirtalet har merka seg at forslagsstillarane ser talet på tilsette i landbruksforvaltninga og forskninga i høve til talet på bønder, og har på den bakgrunn konkludert med at det er uforholdsmessig mange landbruksbyråkratar. Det blir mellom anna vist til ei masteroppgåve frå UMB der det er forska på dette. Fleirtalet viser til at landbruksadministrasjonen står overfor ei rekke komplekse utfordringar og ei stor oppgåveportefølje som går langt ut over forvaltning som er knytt til jordbruksbedriftene. Det er derfor ei tydeleg forenkling å samanlikne tal for årsverk i landbruksadministrasjonen med tal for jordbruksbedrifter.

Fleirtalet viser til at det i brev av 11. februar 2008 frå landbruks- og matministeren vert vist til at Statens Landbruksforvaltning, Mattilsynet og Rein driftsforvaltninga sysselset om lag 1810 årsverk. I denne samanheng er det viktig å vere klar over at Mattilsynet og Statens Landbruksforvaltning har oppgåver som omfattar heile kjeda frå produsent til forbrukar og som ikkje er knytt direkte til oppfølging av jordbruksbedriftene. I tillegg viser tal for 2007 at det er 365 årsverk knytt til fylkesmannens landbruksavdeling. Gjennom ei rundspørjing i kommunane har fylkesmennene på oppdrag frå Landbruks- og matdepartementet funne at det er om lag 870 årsverk knytt til landbruksadministrasjonen. Det er noka usikkerheit knytt til tala. Innovasjon Norge rapporterer ikkje på årsverk til departementet, men vert styrt etter måloppnåing.

Fleirtalet viser til at statsråden i sitt brev til næringskomiteen datert 11. februar 2008 varslar at han i framtidige budsjettproposisjonar til Stortinget vil følgje opp med oppdateringar og ajourførte vurderingar på dette området, noko fleirtalet ser som positivt. Fleirtalet ser det òg som positivt at det i denne samanheng kan verte utvikla indikatorar for å sjå arbeidsoppgåver og ressursutnytting i saman-

heng. Det vil bli eit viktig verktøy i det vidare arbeidet med å effektivisere landbruks- og matforvaltninga, slik at den blir mest mogeleg tilpassa innbyggjarane og næringsverksemdene sine behov.

Fleirtalet viser til at sjølv om det har vore gjennomført store organisatoriske endringar og effektiviseringar av landbruksadministrasjonen dei seinare åra, så er det framleis ei utfordring å leggje til rette for ei meir effektiv landbruks- og matforvaltning, som har fokus på brukarretting, openheit, kvalitet og medverknad. Dette er ei uttrykt målsetting frå Regjeringa, noko som mellom anna går fram av St.prp. nr. 1 (2007-2008) frå Landbruks- og matdepartementet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til brev fra landbruks- og matministeren av 12. mars 2008 (vedlagt). Det fremkommer her at fylkesmennenes årlige rapport til Fornyings- og administrasjonsdepartementet viser at det i 2007 var 365 årsverk knyttet til fylkesmannens landbruksavdeling. Det fremkommer vidare at en kartlegging fylkesmennene har gjort, viser at det er om lag 870 årsverk knyttet til landbruksadministrasjonen. Disse medlemmer er kritiske til at disse anslagene ikke fremkommer i statsrådens svarbrev av 11. februar, 15. februar eller 18. februar 2008 (vedlagt), og at Regjeringen fortsatt ikke har gitt en helhetlig oppstilling over landbruksbyråkratiet slik næringskomiteen i flere runder har etterlyst i sin behandling av Dokument nr. 8:43 (2007-2008).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre merker seg at det som bakgrunn for forslaget fremheves at det er grunn til å tro at det i Norge er et stort byråkrati knyttet til landbruket.

Disse medlemmer mener at brevet fra statsråd Terje Riis-Johansen av 11. februar 2008 ikke inneholder informasjon som kan klargjøre omfanget av landbruksbyråkrati i Norge. Brevet viser vidare til omtale av Landbruks- og matforvaltningen m.m. i St.prp. nr. 1 (2007-2008). Disse medlemmer finner det lite tilfredsstillende at Regjeringen ikke vil eller kan gi en avgrensning av offentlig administrasjon knyttet til landbruket. Disse medlemmer mener mangelen på oversikt over landbruksbyråkratiet kan medføre en fare for overforbruk av offentlige midler. Disse medlemmer mener mangelen på oversikt over landbruksbyråkratiet betyr at det er uklart hvor stor del av landbruksbyråkratiet som direkte er forvaltere og aktører i jordbrukspolitikken, og at dette kan medføre at landbrukets næringsutøvere får for lite utbytte av bevilgningene til landbruksbyråkratiet.

Disse medlemmer viser til svarbrev fra statsråd Terje Riis-Johansen, datert 15. februar 2008 (vedlagt), der det fremkommer at statsråden stiller spørsmål ved innholdet og slutningene i Linda Klems masteroppgave "Jordbruksbyråkratiet - omfang og utvikling" ved Institutt for økonomi og ressursforvaltning på Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB). Linda Klem fant blant annet at antall jordbruksbedrifter er redusert med 67 pst. på 40 år, mens det totale jordbruksbyråkratiet har økt med ca. 40 pst. og at hver jordbruksbyråkrat hadde ansvaret for 85 bønder i 1965, mens det samme tallet var 21 i 2006. I sitt svarbrev av 15. februar 2008 fremkommer det at statsråd Terje Riis-Johansen stiller seg spørrende til innholdet og slutningene i oppgaven og mener at denne foretar en betydelig forenkling. Disse medlemmer merker seg at statsråden i sitt svarbrev likevel ikke kommer med noen egne anslag over omfanget av årsverk i byråkratiet i den aktuelle perioden. Disse medlemmer finner det oppsiktsvekkende at statsråden kritiserer en studentoppgave fra UMB uten selv å legge frem opplysninger som gir næringskomiteen bedre oversikt over temaet.

Disse medlemmer viser til svarbrev fra statsråd Terje Riis-Johansen, datert 26. februar 2008 (vedlagt), og konstaterer at statsråden ikke svarer på de spørsmål næringskomiteen har til behandling i Dokument nr. 8:43 (2007-2008) om landbruksbyråkratiet. At Regjeringen ikke ønsker eller prioriterer å gi informasjon om omfanget av byråkratiet på landbruksområdet er uheldig, og et uttrykk for en holdning til behandlingen av saker i Stortinget som etter disse medlemmers oppfatning er klart kritikkverdige.

Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at det er sterkt behov for en konkretisering av omfanget av landbruksbyråkratiet. Disse medlemmer mener videre at det på bakgrunn av den informasjon som media har frembrakt når det gjelder landbruksbyråkratiet, og som Regjeringen ikke kan eller vil kommentere, antagelig er et behov for en strategi for avbyråkratisering og forenkling i landbruket.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

I

Stortinget ber Regjeringen konkretisere omfanget av landbruksbyråkratiet i en redegjørelse til Stortinget.

II

Stortinget ber Regjeringen ved fremleggelsen av jordbruksoppgjøret for 2008 komme med en strategi for avbyråkratisering av landbruket."

Medlemmen i komiteen frå Kristeleg Folkeparti strekar under at landbruket er sjølvve livsnerva i Bygde-Noreg. Det står for uvurderlege verdiar og lange tradisjonar knytt til matproduksjon, husdyrhald og kulturlandskap, og er ein sentral føresetnad for målet om spreit busetting her i landet.

Denne medlemmen peikar på at landbruket er avhengig av ei god offentleg forvaltning. Denne medlemmen er ikkje overtydd om at forvaltninga er for stor i talet på tilsette, slik forslagsstillarane legg til grunn. Denne medlemmen tek til etterretning den oversikten som landbruksministeren har lagt fram for komiteen, og ser fram til framtidige budsjettproposisjonar for å få ytterlegare informasjon om omfanget av landbruksforvaltninga.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Venstre er enige i forslagsstillernes beskrivelse av at unødvendig byråkrati reduserer evne til omstilling og innovasjon. Det er absolutt nødvendig at moderniseringen av det norske landbruket fortsetter, ikke stagnerer, slik Regjeringens strategi åpenbart er. Disse medlemmer ser på bonden som en selvstendig næringsdrivende med et spesielt forvalteransvar. Derfor er det viktig at gründermentaliteten får en viktig plass innenfor landbruket. Ressursgrunnlaget på bygdene må i større grad utnyttes til næringsutvikling og til bosetting også for folk uten direkte tilknytning til primærnæringene. Det må bli mer mangfold i landbruket. Lokale myndigheter må få større anledning til lokal tilpasning og til å se landbrukspolitikken i sammenheng med øvrig næringspolitikk. Landbruket må få mindre øremerking, færre skjemaer, færre og enklere retningslinjer.

Det kompliserte regelverket og mange av landbrukets lover er et hinder for utvikling av et mer fleksibelt landbruk der de som har lyst til å satse på næringen, får mulighet til å gjøre det. Disse medlemmer ønsker derfor en full gjennomgang av lov- og regelverk med sikte på en kraftig modernisering, samtidig med en avbyråkratisering av landbruket.

Komiteens medlem fra Venstre ønsker å videreføre jordbruksforhandlingene, men som en rendyrket inntektsavtale mellom bøndene og staten. Alle andre tilskudd og ordninger bør overføres til ordinære poster på statsbudsjettet og avgjøres og besluttet i åpne diskusjoner i vårt folkevalgte demokrati og ikke i lukkede forhandlinger innenfor det korporative system. Også en slik endring vil medføre mindre behov for et komplisert landbruksbyråkrati for å forvalte jordbruksavtalen slik den i dag framstår.

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen konkretisere omfanget av landbruksbyråkratiet i en redegjørelse til Stortinget.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen ved fremleggelsen av jordbruksoppgjøret for 2008 komme med en strategi for avbyråkratisering av landbruket.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 8:43 (2007-2008) - representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Frode Kieland Asmyhr, Øyvind Korsberg og Kåre Fostervold om tiltak for å redusere landbruksbyråkratiet - vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 13. mars 2008

Ola Borten Moe

leder

Torbjørn Hansen

ordfører

Vedlegg 1

Brev fra Landbruks- og matdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 11. februar 2008

Dok.nr. 8:43 (2007-2008) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Øyvind Korsberg og Kåre Fostervold om tiltak for å redusere landbruksbyråkratiet

Representantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Øyvind Korsberg og Kåre Fostervold har fremmet representantforslag om tiltak for å redusere landbruksbyråkratiet. Utgangspunktet for forslaget er diskusjoner i media hvor antall ansatte i landbruksforvaltningen og forskningen ses i forhold til antall bønder. Næringskomiteen ber om Landbruks- og matdepartementets vurdering av det vedlagte representantforslag.

Når man skal vurdere omfanget av landbruksadministrasjonen, er det avgjørende å ha en klar definisjon på hva landbruksadministrasjonen er, samt ha en oversikt over bredden i oppgaver og ansvar som forvaltes av disse. Derfor er det viktig å være oppmerksom på at landbruks- og matsektoren har et bredt samfunnsansvar og har avgjørende betydning for enkeltmennesker og næringsliv over hele landet. Administrasjonen har langt flere og mer omfattende oppgaver enn å administrere oppgaver for næringsutøverne i jordbruket.

I St.prp. nr. 1 (2007-2008) for Landbruks- og matdepartementet har jeg redegjort grundig for de oppgaver landbruks- og matadministrasjonen har, de oppgaver som skal løses, nye oppgaver som er kommet til og de tiltak som gjennomføres for å effektivisere virksomheten (se s. 25-31). Her er det også redegjort for omfanget av landbruksadministrasjonen. Jeg vil i fremtidige budsjettproposisjoner, først høsten 2008, følge opp med oppdateringer og ajourføre vurderinger slik jeg har startet med i de to siste budsjettproposisjonene.

Jeg vil nedenfor kort redegjøre for hovedpunkter i den redegjørelse jeg tidligere har gitt til Stortinget.

Landbrukssektoren representerer en av de mest komplette verdikjedene i norsk næringsliv, fra forskning og produksjon av innsatsvarer og helt fram til forbrukeren. Den jordbruksbaserte matsektoren har en samlet produksjonsverdi på mer enn 100 mrd. kr. og jordbruket og matvareindustrien sysselsetter til sammen om lag 100 000 årsverk. Innen skogbruket og skogindustrien er det en sysselsetting på om lag 30 000 årsverk med en samlet produksjonsverdi på over 40 mrd. kr. Det er denne store sektoren landbruksadministrasjonen har ansvar for å forvalte og betjene.

Matproduksjon, jordbruk, skogbruk, reindrift og landbruksbaserte tilleggsnæringer er sentral for verdiskapningen, for å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret, utvikle lokalsamfunn over hele landet, for å ivareta viktige miljøhensyn og opprettholde kulturlandskapet. Forvaltningen har et bredt forvaltningsansvar og -oppgaver som er knyttet til hele næringskjeden, herunder primærprodusent, næringsmiddelindustri og omsetningsleddene. Det kreves ressurser innen forvaltningen til å bidra til helhetlige og gode løsninger i møte med andre sektorområder i alle ledd av forvaltningen.

Tilsyns- og rådgivningsoppgavene som for eksempel Mattilsynet utfører er viktig for forbrukerne, næringsmiddelindustrien, omsetningsleddene, fiskeeksporten og landbruksnæringen. Deltaking i og oppfølging av internasjonale prosesser er også satt på dagsorden. Forvaltningen står her ofte overfor svært komplekse utfordringer som på mange områder krever mer og andre ressurser enn tidligere.

Eksempler på andre sentrale samfunnsoppgaver som involverer mange aktører er arbeidet med sikring av miljø og bærekraftig utvikling i bruken av arealressursene, legge til rette for nye næringer og videreutvikling av landbruksnæringen. Klimaforliket skisserer en rekke tiltak der landbrukets ressurser spiller en viktig rolle gjennom bla. skogbruk, bioenergi og en mer bærekraftig produksjon.

Landbruksadministrasjonen har ansvar for den langsiktige eiendoms- og ressursforvaltninga der både næringshensyn, miljøhensyn og hensyn til langsiktig ressursbruk vurderes. Det er om lag 180 000 landbrukseiendommer i Norge og av disse var det i 2006 om lag 34 000 landbrukseiendommer med bolig, men uten bosetting. Dette viser at det ligger et stort potensial i å ta disse eiendommene i bruk.

Strukturen i sektoren er desentralisert. Oppgaveløsningen er således fordelt mellom de ulike forvaltningsnivåene sentralt og regionalt statlig nivå og kommunenivået. Direktorat og tilsynsoppgaver er lagt til Statens landbruksforvaltning, Mattilsynet og Reindriftsforvaltningen som sysselsetter om lag 1810 årsverk.

I tillegg til disse virksomhetene har Fylkesmannen, Innovasjon Norge og kommunene viktige forvaltningsoppgaver på området. Finansieringen av disse inngår i kommunenes rammetilskudd, Fornyings- og administrasjonsdepartementets bevilgning til fylkesmennene og bevilgning til Innovasjon Norge.

Landbruks- matdepartementet har delegert en rekke oppgaver til Fylkesmannen og kommunene de senere år. Kommunene har ansvar for et bredt felt av oppgaver fra forvaltning av landbrukslovgivningen til næringsutviklingsarbeid. Kommunene har totalt sett redusert sine ressurser fra 1994 til 2008 med om lag 30 %. Reduksjonen har i mange kommuner vært så stor at det er bekymringsfullt for en forsvarlig oppfølging av prioriterte oppgaver. Samtidig har Fylkesmannen har redusert sine ressurser på området fra 2000 til 2006 med om lag 30 %. Dette gir et bilde av at kompleksiteten og økt oppgavemengde på lokalt og regionalt nivå løses med vesentlig mindre ressurser enn tidligere.

Det har de siste årene vært gjennomført flere store organisatoriske endringer i forvaltningen innenfor sektoren for å skape ei åpen, brukerrettet effektiv landbruks- og matforvaltning. Videre er en rekke til-

tak gjennomført for å forbedre ressursutnyttelsen, herunder:

- Matforvaltningen
- Organisasjonsendringer i instituttsektoren
- Desentralisering og delegering på landbruksområdet
- Kommunikasjon og ei åpen forvaltning
- Fornyelse ved bruk av IKT
- Fornyelse av regelverk og økonomiske virkemidler
- Økonomiregelverket i staten

I forbindelse med utarbeidelse av den årlige budsjettproposisjonen vil departementet videreføre arbeidet med å utvikle en mer ressurseffektiv forvaltning. Jeg vil også se på mulighetene for å definere og utvikle indikatorer for å se arbeidsoppgaver og ressursutnyttelse i sammenheng.

Vedlegg 2

Brev fra Landbruks- og matdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 15. februar 2008

Dokument 8:43 (2007-2008) Forslag fra stortingsrepresentantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Øyvind Korsberg og Kåre Fostervold om tiltak for å redusere landbruksbyråkratiet

Representantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Øyvind Korsberg og Kåre Fostervold har fremmet representantforslag om tiltak for å redusere landbruksbyråkratiet. Utgangspunktet for forslaget er diskusjoner i media hvor antall ansatte i landbruksforvaltningen og forskningen ses i forhold til antall bønder. Sakens ordfører Torbjørn Hansen stiller i brev av 13.2.2008 flere spørsmål vedrørende saken.

Innledningsvis vil jeg vise til brev av 11.2.2008 og St.prp. nr. 1 (2007-2008) for Landbruks- og matdepartementet som synliggjør ansvarsområdet knyttet til landbruksadministrasjonen. I det følgende vil jeg svare fortløpende på spørsmålene som er stilt i brev av 13.2.2008.

Spørsmål 1

Linda Klem har avgitt en masteroppgave ved UMB. Jeg har ikke sett nærmere på masteroppgaven, men på bakgrunn av oppslaget i Nationen 14.1.2008 stiller jeg noen spørsmål til innholdet og slutningene i oppgaven. Bakgrunnen for dette er at det er en betydelig forenkling å sammenlikne antall jordbruksbedrifter med landbruksadministrasjonen i Landbruks- og matdepartementet, Statens landbruksforvaltning,

Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning, fylkesmannens landbruksavdeling og kommunal landbruksforvaltning. Landbruksadministrasjonen står overfor svært komplekse utfordringer og en stor oppgaveportefølje som går langt ut over forvaltning knyttet til jordbruksbedriftene. Dette fremkommer også i brev av 11.2.2008 og i St.prp. nr 1 (2007-2008).

Som det her går fram er de institusjoner som Landbruks- og matdepartementet har ansvar for, Fylkesmannens landbruksavdeling, kommunenes landbruksadministrasjon og deler av Innovasjon Norge det administrative apparat for Landbruks- og matdepartementets ansvarsområde og de virkemidler LMD har ansvar for.

Spørsmål 2

Jeg viser til spm. 1 vedrørende kvaliteten på masteroppgaven og bakgrunnen for denne vurderingen. Jeg kan derfor bekrefte at tallene som det refereres til ikke er dekkende.

Spørsmål 3

Jeg viser til spm. 1 vedrørende kvaliteten på masteroppgaven og bakgrunnen for denne vurderingen. Jeg kan derfor bekrefte at tallene som det refereres til ikke er dekkende.

Spørsmål 4

Jeg kan ikke bekrefte at de tall som framkommer i masteroppgaven er korrekt. Jeg viser til mitt brev av 11.2.2008 som synliggjør at antall årsverk knyttet til landbruksadministrasjonen på kommunenivået er redusert med om lag 30 % i tidsrommet 1994-2008 og at antall årsverk ved fylkesmannens landbruksavdelinger er redusert tilsvarende i tidsrommet 2000-2006.

Spørsmål 5

I mitt brev av 11.2.2008 har jeg gjengitt oppgaver for utvikling av bemanning i fylkesmannens landbruksavdeling og kommunene over tid. Det er ikke sammenstilt data med tidsserier fra andre institusjoner. Dette kan det være aktuelt å komme tilbake til i St.prp. nr. 1 for 2009. Omorganiseringer m.v. innebærer at det er arbeidskrevende å utarbeide slike oversikter.

Spørsmål 6

Landbrukseiendommer defineres som eiendom som benyttes eller kan benyttes til jord- og/eller skogbruk og som har minst 5 dekar eid jordbruksareal og/eller minst 25 dekar produktivt skogareal. Landbrukseiendommene reguleres av jord-, konsesjons- og odelsloven som gir utslag i saker vedrørende fradeling, bo- og driveplikt, prisfastsettelse, konsesjonsgrenser, omdisponering av dyrket og dyrkbar jord, nydyrking, m.m. enten eiendommen er bebodd eller er uten bosetting.

Spørsmål 7

Det har vært større organisatoriske endringer og effektiviseringer av landbruksadministrasjonen de senere år:

Fra 1.1.2000 ble Statens landbruksbank og de bedriftsrettede bygdeutviklingsmidlene fylkesmannens landbruksavdeling forvaltet overført til tidligere Statens nærings- og distriktsutviklingsfond nå Innovasjon Norge.

Statens landbruksforvaltning ble opprettet 1.7.2000 hvor Statens kornforretning, Omsetningsrådet, Fraktkontoret for slakt og deler av Statens landbruksbank ble innlemmet.

Mattilsynet ble opprettet 1.1.2004, hvor følgende tilsyn ble innlemmet: Statens dyrehelsetilsyn, Statens næringsmiddeltilsyn og Statens landbrukstilsyn, samt at tilsynsfunksjonene i de kommunale og interkommunale næringsmiddeltilsynene ble integrert i Mattilsynet. Det ble satt et effektiviseringsmål på 10%.

Kommunesatsingen i 2004 innebar en overføring av oppgaver knyttet til juridiske og økonomiske virkemidler overført fra regionalt nivå til kommunene.

Det har vært kontinuerlig fokus på delegering av oppgaver fra sentralt til regionalt og lokalt nivå. Senest i St.prp. nr. 1 (2007-2008) ble ansvaret for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell og ansvaret for klinisk veterinæravdeling overført fra staten til kommunene. I St.prp. nr. 77 (2006-2007) ble landbruksvikarordningen flyttet fra kommunene til forsøksringene.

I tillegg har det vært omfattende omorganiseringer av forskningsinstitusjonene under Landbruks- og matdepartementet som har resultert i opprettelse av Bioforsk, Norsk institutt for skog og landskap og Nofima.

Spørsmål 8

Jeg viser til St.prp. nr 1 (2007-2008) Landbruks- og matdepartementet og vil i St.prp. nr 1 for 2009 gi en nærmere redegjørelse knyttet til dette.

Spørsmål 9

Jeg viser til St.prp. nr. 1 (2007-2008) Landbruks- og matdepartementet der det eksempelvis framkommer på sidene 48-57 de oppgaver og utfordringer som Mattilsynet står overfor. I denne sammenheng viser jeg til at Mattilsynet i samarbeid med næringene skal utvikle et system for sporing av mat.

Spørsmål 10

I forbindelse med utarbeidelse av den årlige budsjettproposisjonen vil jeg se på mulighetene for å definere og utvikle indikatorer for å se arbeidsoppgaver og ressursutnyttelse i sammenheng. Indikatorene kan f.eks. basere seg på produksjonens størrelse, skogareal, jordbruksareal, bruksenheter og antallet landbrukseiendommer.

Vedlegg3**Brev fra Landbruks- og matdepartementet v/statsråden til næringskomiteen,
datert 26. februar 2008****Spørsmål fra Næringskomiteen ang Dokument 8:43 (2007-2008) tiltak for å redusere landbruksbyråkratiet**

Representantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Øyvind Korsberg og Kåre Fostervold har fremmet representantforslag om tiltak for å redusere landbruksbyråkratiet. Utgangspunktet for forslaget er diskusjoner i media hvor antall ansatte i landbruksforvaltningen og forskningen ses i forhold til antall bønder. Sakens ordfører stiller ytterligere spørsmål i brev av 18.2.2008.

Jeg konstaterer at spørsmålene stilt i brev av 18.2.08 er gjentak av de spørsmål som allerede er besvart i brev av 11.2.08 og 15.2.08, samt i St.prp. nr. 1 (2007-2008) for Landbruks- og matdepartementet. Det framkommer også av tidligere svar at jeg i framtidige budsjettproposisjoner vil følge opp med vurderinger og oppdateringer knyttet til landbruksadministrasjonen.

Spørsmål 1 og 2

Jeg viser til brev av 11.2 og 15.2.08 der jeg har redegjort for de institusjoner som utfører oppgaver på vegne av Landbruks- og matdepartementet, herunder fylkesmannens landbruksavdeling, kommunenes landbruksadministrasjon, deler av Innovasjon Norge og Statens landbruksforvaltning. Jeg har også tidligere nevnt at Innovasjon Norge, fylkesmannens landbruksavdeling og kommunene ikke er underlagt Landbruks- og matdepartementet, men utfører oppgaver på vegne av departementet.

Spørsmål 3

Jeg viser til St.prp. nr. 1 (2007-2008) som redegjør for de institusjoner som utfører oppgaver for Landbruks- og matdepartementet. Jeg vil i framtiden vurdere hvor detaljert det er mulig og riktig å innhente oppgaver om det administrative arbeidet i de institusjoner som ikke er direkte underlagt departementet.

Spørsmål 4

I forbindelse med utarbeidelse av den årlige budsjettproposisjonen vil jeg se på mulighetene for å definere og utvikle indikatorer for å se arbeidsoppgaver og ressursutnyttelse i sammenheng.

Spørsmål 5

Definisjonen av tallene for antall jordbruksbedrifter har endret seg over tid og er ikke direkte sammenliknbare. Jeg vil derfor komme tilbake med tallmateriale for dette i St.prp. nr. 1 for 2009.

Spørsmål 6

I brev av 11.2.2008 har jeg gjengitt oppgaver for utvikling av bemanning i fylkesmannens landbruksavdeling og kommunene over tid. Det er ikke sammenstilt data med tidsserier fra andre institusjoner. Dette kan det være aktuelt å komme tilbake til i budsjettproposisjonen for 2009. Omorganiseringer m.v. innebærer at det er arbeidskrevende å utarbeide slike oversikter.

Spørsmål 7

Jeg viser til brev av 11.2.2008 hvor jeg svarte at når man skal vurdere omfanget av landbruksadministrasjonen, er det avgjørende å ha en klar definisjon på hva landbruksadministrasjonen er, samt ha en oversikt over bredden i oppgaver og ansvar som forvaltes av disse. Derfor er det viktig å være oppmerksom på at landbruks- og matsektoren har et bredt samfunnsansvar og har avgjørende betydning for enkeltmennesker og næringsliv over hele landet. Administrasjonen har langt flere og mer omfattende oppgaver enn å administrere oppgaver for næringsutøverne i jordbruket. Det er derfor en betydelig forenkling å sammenlikne antall årsverk i landbruksadministrasjonen og antall jordbruksbedrifter.

Spørsmål 8

Kommunene er førsteinstansmyndighet for saker etter jordlov, konsesjonslov og odelslov. Kommunene rapporterer ikke på ressursbruken på dette i dag og jeg stiller spørsmålsteget ved hensiktsmessigheten ved å innføre en så detaljert rapportering som det her spørres om.

Spørsmål 9 og 10

Jeg viser til tidligere svar vedrørende disse spørsmålene. Jeg vil redegjøre nærmere i framtidige budsjettproposisjoner for de virkninger organisatoriske endringer i landbruksadministrasjonen har på effektivisering av virksomheten.

Spørsmål 11

I det løpende arbeidet ses arbeidsoppgaver og ressursbruk i institusjonene underlagt departementet kontinuerlig i sammenheng. Dette var bl.a. begrunnelsen for organiseringen av Mattilsynet og Statens landbruksforvaltning. Det er imidlertid en større

utfordring å se de oppgaver som kommunene, fylkesmannens landbruksavdeling og Innovasjon Norge utfører i sammenheng med andre oppgaver i og med at disse institusjonene ikke er underlagt departementet.

Vedlegg 4**Brev fra Landbruks- og matdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 12. mars 2008****Spm fra Høyres representanter i Næringskomiteen til Dokument 8:43 (2007-2008)**

Representantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Øyvind Korsberg og Kåre Fostervold har fremmet representantforslag om tiltak for å redusere landbruksbyråkratiet. Utgangspunktet for forslaget er diskusjoner i media hvor antall ansatte i landbruksforvaltningen og forskningen ses i forhold til antall bønder. Sakens ordfører stiller ytterligere spørsmål i brev av 10.3.2008.

Jeg viser også til brev av 11.2., 15.2. og 18.2., hvor jeg har klargjort spørsmål vedrørende landbruksadministrasjonen.

Jeg viser til at Fylkesmennene årlig rapporterer på antall årsverk til Fornyings- og administrasjonsdepartementet knyttet til de ulike fagavdelingene i embetet. Oversikten for 2007 viser at 365 årsverk er knyttet til fylkesmannens landbruksavdeling.

Landbruks- og matdepartementet ba fylkesmennene om å gjøre en kartlegging i forhold til antall årsverk knyttet til landbruksadministrasjonen i kommunene. Kartleggingen viser at det er omlag 870 årsverk knyttet til landbruksadministrasjonen. Det er viktig å påpeke at det er usikkerhet knyttet til tallene.

